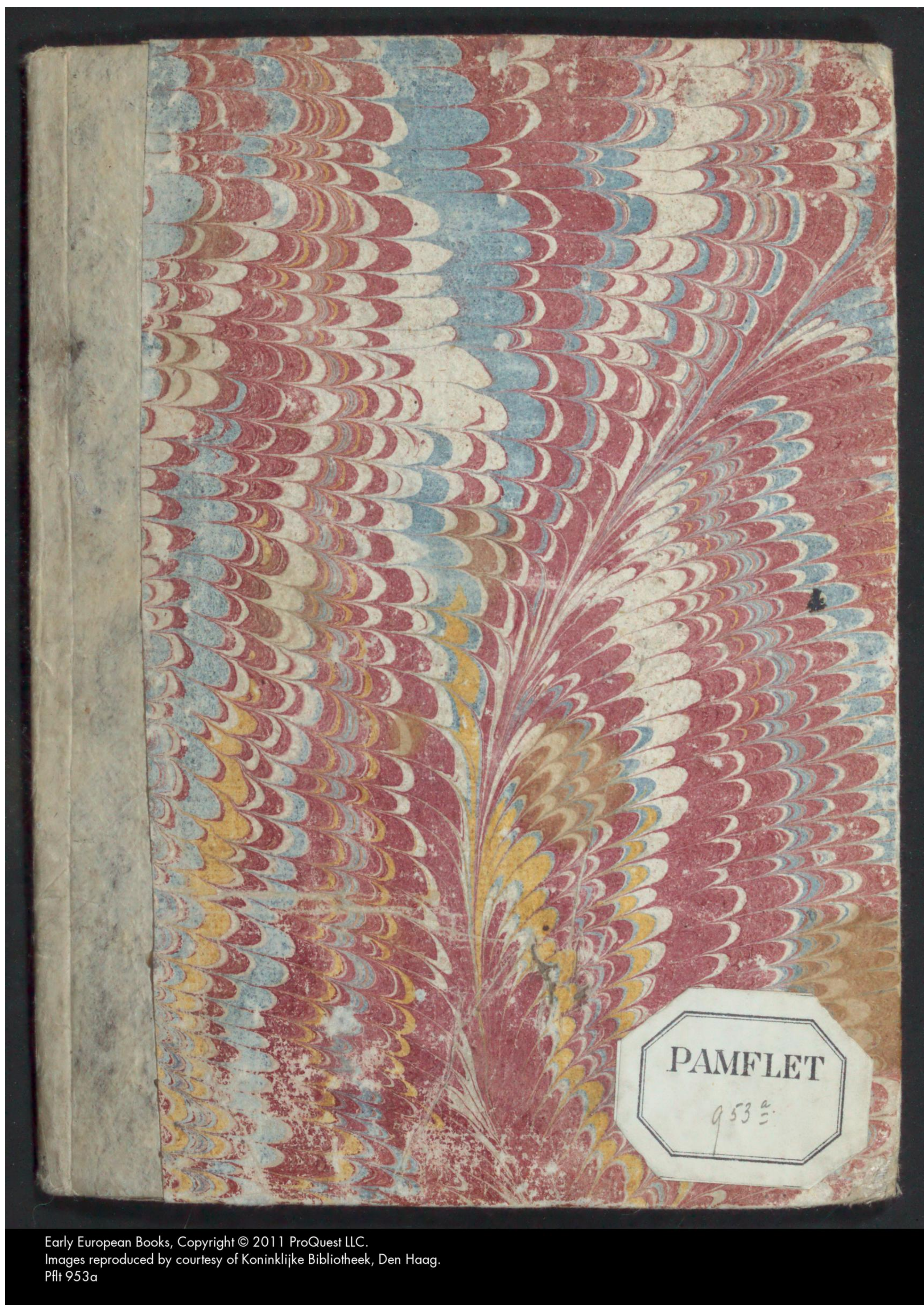
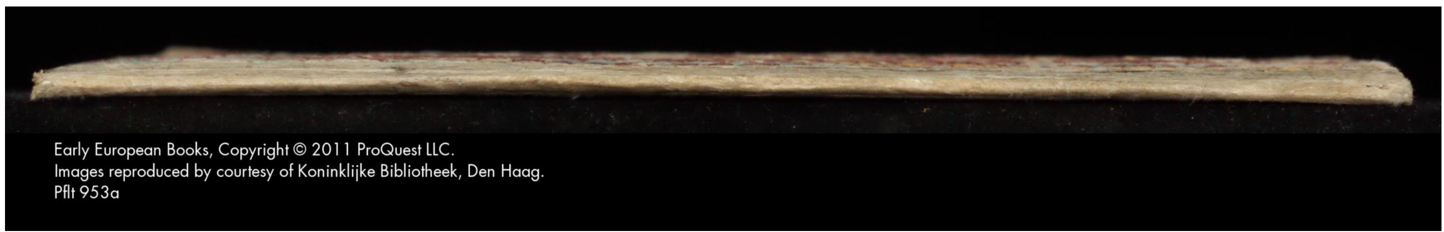

PAMFLET
953a

niet bij Muller
niet bij Meulman

CORT Verhael vande groote

eñ heerlicke Victorie / soo den Heere almachtich genadichlick belieft heeft te verleenen die Armada van Enghelant / met het ghelucklick overwinnen: Eerst vanden Spaenschen Galeyen / Galionen / Pinassen ende anderen gheweldighe oorloch Schepen in die Baye van Calis-Malis / daer nae met het innemen ende veroueren vander Stadt selve / ende der Brugghe aldaer / Mitsgaders van anderen steden ende plaetsen daer omtrent.

GHEDRVCKT,
By Aelbrecht Heyndricksz.
M. D. XCVI.

Oort verhael vande groote eñ heerlicke victorie / so den Heere almachtich ghenadichlick belieft heeft te verleenen die Armada van Enghelandt / met het gheluckich overwinnen: Eerst vanden Spaenschen Galleyen/ Galionen/Pinassen / ende anderen gheweldigen oorlogh schepen in die Baye vã Calis-Malis/ daernae met het innemen ende veroueren van der stadt selue ende der Brugghe aldaer/mitsgaders van anderen Steden eñ plaetsen daer omtrent/ alwaer een seer treffelicke beute eñ grooten rijckdom becomen is/als hier naer volcht/ daer van die tijdingen ghebracht sijn/ deur eenighe geloofweerdighe Hollantsche eñ Zeelandtsche Schippers/die tot St. Lucar/ eñ anderen Havenen in Spanien gearresteert wesende/ upten arreste ontlopen / eñ tot Middelburgh ghearriueert sijn.

OP den xxviij. der Maent Junij 1596. Is de voorsz. Enghelsche Armada gheluckich ghearriueert voor Calis-Malis/ dan so die Spangiaerts te vooren daer van geadverteert ende ghewaerschout waren/ hebben sy sich starck daer teghens gherustet ghehadt/ sulcx dat die onse aldaer halve Maensche wijse in slachordre vonden ligghen/ om onse Armade te verwachten/ Vierentwintich Galleyen/ daer den Admirael vande Galeyen / met sijn Schip van achthondert lastẽ/genaemt S. Philippo/ ende gemonteert met tweeentachtich Metalen stucken.

 Item

Item vier Galionen / ende noch vier Pinassen / op hebbende elck sesthien metalen stucken / int midden lach / ende dat onder t'ghewelt vant geschut vander Stadt / des nochtans niet teghenstaende ende ongheachtet / sulck des vyandts voordeel / zijn die Heere Admirael van Enghelandt / ende den Heere van Warmondt / Admirael ouer den Hollandischen ende Zeelandischen Schepen / metten haren stoutlick daerop aengevaren / ende hebben malcanderen dapper gheslaghen.

Den Admirael vande Galeyen voornoemt / naer dat het Schip S. Philippo leck gheschooten was / heeft sijn Cabel afghehouwen / ende meynde alsoo teghens den Wal aen te drijven / maer ons volck heeft het vier in sijn Schip gheschooten / sulcx dattet al gheblevent is watter inne was / hy hadde twaelf hondert mannen op / ende men seyt dat het gheschut geberght soude sijn / daer sijn mede drye Galeyen verbrandt / met alles watter inne was / ende drye ontloopen / die resterende achtien Galeyen metten Galionen / hebben die onse ghecreghen / ende die Slaven vry ghelaten.

Die vander Stadt hebben / ghedurende den slacht / gheweldich onder onse Schepen gheschoten / maer het en heeft hun niet moghen helpen / Somma ons volck is Meester gheworden te water / dit alles is gheschiet op den xxviij. Junij / ghelijck vooren verhaelt is.

Den negenentwintichsten heeft ons volc die Brugge / streckende over vant Eylant Calis-Malis / tot opt vaste Landt van Andolousie inghenomen / ende daer op ghevonden

vonden wel vijfhondert Ridders ende Edellupden te peerde / die sy met seuenhondert Musquet tiers omcinghelt/dootgheslaghen/ ende die peerden meest al ghecreghen / die Brugghe hebben sy stracx afgh ewoꝛpen ende een Bolwerck daer vooꝛ ghemaeckt.

Den dertichsten hebbense vechtender handt ende met ghewelt inghenomen / die Stadt van Calis-Malis/ daer veel Soldaten inne waren/ ende hebbent al ommeghebꝛacht datter in was/ ende sijn alsoo mede te Lande meester ghewoꝛden: Sy hebben aldaer ghevonden op de Ree die gheheele Vloote van noua Hispaignia, int ghetal van omtrent vijftich gheweldighe groote Schepen/ seer rijcklick gheladen wesende / ende in hebbende vier duysent pijpen Olye ende ses duysent pijpen wijns/met veel andere costelicke waren eñ grooten rijckdom / daerenboven noch twee Schepen/ die gheladen hadden hondert vijftich stucken gheschuts / om te vooꝛen naer Lisbona/ ende hebben ons volck alsoo bet als achthondert Metalen stucken gheschuts ghekreghen.

Den eersten Julij hebbense ingenomen die Stadt van Rota.

Den tweeden die stadt van Puerto S^t. Maria ende deselue verbꝛant/met allen den Schepen aldaer gevondẽ.

Den iij. Julij sijn die onse de Riuiere opgevaren naer Serrez / ende wistemen vant voꝛder succes noch niet te spꝛeecken/ dan dat die van S^r. Lucar ende Ciuilien met menichte vluchten / ende alomme in Spagnien groote

verbaestheyt ende verschrickinghe was. Nae compt tij-
dinghe dat die Stadt eñ Casteel van S^t. Lucar sich aen
den onsen overghegeuen/ ende dient oock niet vergeten/
dat achtien schepen vande Indianische vloote / niet we-
tende wat te Calis-Malis ghepasseert was/ aldaer son-
der achterdencken ghearriueert/vanden onsen gecregen/
ende by den seluen een ouer groote schat becomen soude
zijn. Daer sal ontwijffelick menich man met eeren deur
desen handel gheruineert eñ bedorven sijn / doch het ge-
nerael moet voor het particulier gaen/ ende den Heere al-
machtich sy voor sulcken heerlicken Victorie in eeuwic-
heyt ghelooft ende gedanckt/ ende wille der onsen vorde-
re aenslagen/ so in Spaignien als hier te lande / sulcx ze-
genen/dat den Spaenschen hoomoet daer deur gestortet
werde/ ende alles ter eeren Godts / voortplantinghe der
waren Christlicken Religion/Mitsgaders tot welvaren/
ruste eñ vrede der gantschen Christenheyt strecken mo-
ghe. Die welcke den Coninck van Spaignien / eñ sij-
nen herwaerts-ouer ghesondenen Spaenschen Gouuer-
neur/die Cardinael van Oostenrijck/ mitsgaders dersel-
uen adherenten/ deur haren Tyrannischen eñ moorda-
dighen voornemen/ alomme pooghen te stooren / eñ hun
ouer allen Coninckrijcken ende landen Meester te maec-
ken / ghelijck die exempelen daer van overvloedich sijn/
sonder dat noodich is daer vā eenich particulier verhael
te doen.

Hier mede mach den goetwilligen ende der ghemeyne
saecke toeghedaenen Leser / sich voor eerst vermaecken/
hopende van dage te dage vā het vervolch der victorien/
vreder tijdinge te vernemen: Dat ons dē goedigen Godt
genadichlick wil gunnen/ Amen.

Tot meerder confirmatie vande voorsz Victorie/wert hier noch by gevoocht Copie van seeckeren brief/ gheschreven tot Middelburgh/ Ende luyt als volcht.

Laus Deo semper adij 28. Iulij 1596.
In Middelburgh.

EErsame goede vrient ende Compere/ mijn laetste schrijven is geweest vanden 24. dito/ waerby ick V. L. geadviseert hebbe vande comste van Cornelis Albrechtzoon/ende die tijdinghe die hy mede brachte / zedert hebben wy noch seecker tijdinghe/ soo over S[t]. Lucas als van S[t]. Tuves / dat onse Vloote mette Englische ingenomen hebben het Eylandt van Calis / ende oock die Stadt. Men seyt dat alle ofte den meestendeel vanden Adel van Serrez daer gheblevẽ is / boven dien hebben noch ghenomen 18. Galeyen / sommighe seggen van 24. soo verbrant/ inde gront gheseylt/ als ghenomen. Noch vijf groote Galionen / van 8. tot 1200. vaten waer van die twee verbrandt / diemen seyt dat elck 1200. mannen op hadden/ ende 70. Metale stucken. Noch drye schepen met gheschut ende Ammunitie van oorloghe genomen/ noch ses groote nieuwe Galionen / die eerst van Italien gecomen waren / ende hierenboven noch 35. Schepen van 500. tot 800. vaten groot / gheladen vol allerhande goederen/ om naer Indien te varen. Men seyt oock voorseker datter aen t'lant lagen over die vijf hondert metalen stucken / om 12. nieuwe Galionen noch te stofferen/

behal-

behalven alle het gheschut dat binnen Port Maria ghevonden is: datmen seyt mede een groote menichte te sijn. Somma duſdanigē feyt en is niet geschien by menschen memorie. Tot S^t. Lucas laghen achthien ofte twintich duytsche Schepen/ eñ tot Lisbona acht ofte thien groote Galionen/ diemen seyt vol volcx gheset waren/ om Calis te gaen ontsetten / dan ick achte dattet te meerder beut voor de onse wesen sal. Dese tijdinghe compt met Joris Adriaensz. Cent Jobsen eñ andere/ die noch twee dagen naer t'innemen van Calis tot S^t. Lucas laghen / ende brengen eenen Trompetter mede/ die op S^r. Philippo ghedient heeft. Hiermede blijft Gode bevolen/ ende seer ghegroet. V. L. vrient ende Compere/ ende was onderteyckent. Adriaen ten Hoff.

Copia Copie.

ICk hebbe ghesproocken eenen ouercommende met de Sche-
pen van S^{t}. Lucas die ontloopen zijn: Ende heeft gesien
opten xxviij^{en}. Junij de Vloote van Enghelandt commen
inde Baye van Calis-Malis / daer van de Spaignaerts te
vooren ghewaerschout waren/ ende laghen aldaer met xxiiij. Ga-
leijen/ iiij. Galeonen ende een Schip ghenaemt S^{te}. Phillips / groot
viij^{c}. last hebbende lxxx. metalen stucken op/ ende iiij. Pijnassen/
elcx hebbende xvj. metale stucken/ ende laghen al in't midden/ ende
de Galeijen als een halve mane. Ende is ghecommen die Ad-
mirael van Enghelandt metten Admirael Warmont/ ende hebben
soo dapper opt Schip van S^{te}. Phillips gheschooten datter den
brandt inne quam/ soo dattet ghesoncken is met al datter inne
was/ ende dander Schepen hebben oock ghevochten/ maer gauen
hun straex over/ daer zijn drie galeijen verbrandt met alle tgeene
datter inne was/ ende drije ontloopen. xviij. Galeyen hebben ons
volck ghenomen ende de slauen vande Galeijen vrij ghelaten/
ende dander Galeonen hebben sij oock ghenomen. hebben oock
opde reede vinden legghen lx. geweldige schepen geladen met coop-
manschappen op Indien. Ghenomen oock twee schepen die gheladen
hadden Cl. stucken gheschuts/ omme te vaeren naer Lisbona/ dit
alles is gheschiet den xxviij^{en}. Junij. Den xxix^{en}. heeft ons volck
de brugghe van Calis-malis inghenomen/ legghende op het vaste
landt van Andolosie / daer op hebben sij gheslaghen veel ve.
Edelluyden te paerde. Den xxx^{en}. hebben sy ingenomen Calis-malis
vechtenderhandt/ daer waren veel soldaten inne ende hebben al
omghebracht datter inne was. Den j^{en}. Julij inghenomen de
Stadt Rotte. Den ij^{en}. Julij de Stadt van Ponte S^{te}. Marie
ende verbrandt met alle de scheepen. Den iij^{en}. Julij zijn sy de
Riuiere op ghetoghen naer Serres / ende daer en weten sy niet
van te spreken/ etc.

